

POSTANOWIENIE

Dnia 16 października 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Grubba (przewodniczący)

SSN Małgorzata Gierszon (sprawozdawca)

SSN Kazimierz Klugiewicz

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 16 października 2024 r.
wniosku obrońcy **F.T. skazanego za czyny z art. 297 § 1 k.k. i in.**,
o wznowienie postępowania zakończonych prawomocnym
wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 23 lutego 2023 r., II AKa 297/22,
utrzymującego w mocy wobec skazanego wyrok Sądu Okręgowego w Poznaniu z
dnia 7 czerwca 2022 r., III K 123/17
postanowił na podstawie art. 544 § 2 i 3 k.p.k.

1. oddalić wniosek o wznowienie postępowania;
2. obciążyć skazanego kosztami postępowania o wznowienie postępowania.

Małgorzata Gierszon Jerzy Grubba Kazimierz Klugiewicz

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w Poznaniu wyrokiem z dnia 23 lutego 2023 r., II AKa 297/22, utrzymał w zakresie rozstrzygnięć dotyczących skazanego F.M. - wyrok Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 7 czerwca 2022 r., III K 123/17, w którym został on skazany za przestępstwa: z art. 18 § 1 k.k. w zw. z art. 270 § 1 k.k. i art. 297 § 1 k.k. i art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k., za które na podstawie art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. - w brzmieniu obowiązującym do 30 czerwca 2015 roku w zw. z art. 4 § 1 k.k.

wymierzono mu karę 4 lat pozbawienia wolności, a na podstawie art. 33 § 1, 2 i 3 k.k. na karę grzywny w wymiarze 300 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki dziennej za równoważną kwocie 50 złotych, a nadto z art. 18 § 1 k.k. w zw. z art. 299 § 1 k.k. w zw. z art. 299 § 5 k.k. w zw. z art. 299 § 6 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i za które na podstawie art. 299 § 5 k.k. - w brzmieniu obowiązującym do 30 czerwca 2015 roku - w zw. z art. 4 § 1 k.k. wymierzono mu karę 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności. Następnie na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. - w brzmieniu obowiązującym do 30 czerwca 2015 roku - w zw. z art. 4 § 1 k.k. Sąd *meritii* połączył orzeczone wobec oskarżonego F.M. w punktach 7 i 8 wyroku jednostkowe kary pozbawienia wolności i wymierzył łączną karę 4 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Wyrok Sądu II instancji został zaskarżony w całości kasacją przez obrońcę

Postanowieniem z dnia 13 marca 2024 r., w sprawie I KK 277/23, Sąd Najwyższy oddalił kasację jako oczywiście bezzasadną.

W dniu 27 czerwca 2024 r. do Sądu Najwyższego wpłynął sporządzony przez obrońcę skazanego wniosek o wznowienie postępowania zakończonego wspomnianym prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 23 lutego 2023 r., sygn. akt II Aka 297/22. Powołując jako jego podstawę art. 540 § 1 pkt 2 i art. 542 § 1 oraz art. 544 § 1 k.p.k. obrońca wnosząc o wznowienie postępowania domagał się uchylecia zapadłych w nim wyroków Sądów obu instancji - w zakresie dotyczącym skazanego. Uzasadniając ten wniosek podał, że Sąd II instancji dokonał wybiórczej interpretacji zeznań świadków, nie reagował na fałszywe zeznania. Dalej obrońca wskazał, że podczas postępowania doszło do popełnienia przestępstwa z art. 233 k.k., co miało znaczący wpływ na wydane orzeczenie. Podstawą takiego twierdzenia uczynił obrońca fakt oparcia ustaleń dotyczących skazanego na podstawie wyjaśnień współoskarżonego. Do wniosku dołączył zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa.

Poza tym obrońca podał, że w sprawie ujawniły się nowe dowody nieznane dotychczas sądom w czasie orzekania w obu instancjach. Nie przesłuchano bowiem dyrektora banku J.S., który - co zdaniem obrońcy wynika z protokołów przesłuchań w prokuraturze - nakłaniał swoje pracownice do składania fałszywych

zeznań. Nie przesłuchano również W.S., który był podwykonawcą w sporządzeniu business planu, co wynikało z dostarczonej do prokuratury dokumentacji mailowej, a jego zeznania mogłyby ujawnić nowe dowody nieznane sądom. Nie został także przesłuchany drugi pośrednik kredytowy A.M., którego zeznania mogłyby ujawnić nowe dowody nieznane sądom takie jak udział i zaangażowanie J.R. w cały proces nielegalnego pozyskania kredytu.

W końcowej części wniosku obrońca wymienił naruszenie art. 45 ust. 1 Konstytucji oraz art. 6 ust. 1 i 2 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności poprzez naruszenie przepisów dotyczyć analizy i oceny dowodów oraz wyciągania z nich wniosków.

Prokurator wniósł o oddalenie wniosku obrońcy skazanego wobec braku podstaw jego uwzględnienia.

Skazany sporządził w związku z tym pismem Prokuratora replikę w której kwestionował zasadność jego stanowiska procesowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek nie jest zasadny i jako taki podlega oddaleniu. Został sporządzony bez respektowania tych przepisów karnej ustawy procesowej, które określają (wyłącznie) dopuszczalne podstawy wznowienia, a także nie uwzględnia funkcji wznowienia postępowania jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia.

Tymczasem art. 540 k.p.k. wymienia (tylko) następujące przesłanki wznowienia:

1. *Propter falsa*, jeżeli w związku z postępowaniem dopuszczono się przestępstwa, a istnieje uzasadniona podstawa do przyjęcia, że mogło to mieć wpływ na treść orzeczenia (art. 540 § 1 pkt 1 k.p.k.);

2. *Propter nova*, jeżeli po wydaniu orzeczenia ujawnią się nowe fakty lub dowody nieznane przedtem sądom, ale i stronom postępowania które wskazują na wady orzeczenia wymienione w art. 540 § 1 pkt 2 lit. a – c;

3. *Propter decreta*, tj. utratę mocy lub zmianę przepisu prawnego, na podstawie którego zostało wydane orzeczenie, która nastąpiła w wyniku orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego (art. 540 § 2 k.p.k.);

4. Rozstrzygnięcie organu międzynarodowego działającego na mocy umowy międzynarodowej ratyfikowanej przez Rzeczpospolitą Polskę (art. 540 § 3 k.p.k.).

Zaistnienie żadnej z tych przesłanek, stwarzającego dopiero możliwość wznowienia postępowania, nie zostało wykazane w przedmiotowym wniosku. Te niewątpliwie kluczowe braki musiały więc doprowadzić do jego oddalenia, skoro ciężar dowodu w postępowaniu przewidzianym w rozdziale 56 Kodeksu postępowania karnego spoczywa na stronie składającej wniosek o wznowienie postępowania. W istocie wnioskujący poprzestał na zakwestionowaniu zasadności dokonanej przez Sądy orzekające oceny dowodów, która nie może być już w sposób przez niego postulowany weryfikowana w postępowaniu wznowieniowym, skoro jego przedmiotem jest prawomocny i korzystający przez to z domniemania zasadności prawomocny wyrok, a także z ogólnego przywołania dowodów, które według niego są „nowe” i „mogłyby”, jakkolwiek nie określa dlaczego, podważyć poprawność ustaleń faktycznych będących podstawą owego wyroku. Zapomina jednak o tym, że według wymogów przywołanego już przepisu art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k. dowód zgłaszany we wniosku musi być nie tylko „nowy”, a więc nie znany Sądowi orzekającym w sprawie, ale też posiadać taki charakter i znaczenie, że musi wskazywać na wysokie prawdopodobieństwo uniewinnienia skazanego po wznowieniu postępowania albo skazania go za przestępstwo zagrożone karą łagodniejszą, albo wymierzenia łagodniejszej kary z uwagi na nieuwzględnienie poprzednio przyjętych okoliczności wpływających na nadzwyczajne obostrzenie kary. Niezbędne jest więc było uprawdopodobnienie przez niego, że na skutek nieuwjawnienia tych dowodów w postępowaniu prawomocnie zakończonym doszło do wydania orzeczenia wadliwego, a nowe dowody mogą podważać trafność ustaleń przyjętych za podstawę prawomocnego rozstrzygnięcia.

Tymczasem złożony wniosek obrońcy skazanego tym powinnościom nie czyni zadość i to w sposób oczywisty. Tym samym nie zawiera ani wskazania takich okoliczności, które mogłyby doprowadzić do wznowienia postępowania, ani też nie przywołuje takich dowodów, które spełniałyby przywołane wymogi. Nowe fakty i dowody stanowią tylko wówczas podstawę wznowienia postępowania, o ile są w stanie podważyć prawidłowość przyjętych wcześniej ustaleń faktycznych, dowodząc wysokiego prawdopodobieństwa błędności zapadłego na ich podstawie

orzeczenia i to tylko w aspekcie przez ustawę wymaganym. Przy czym spełnienie tych wymagań ma wykazać wnioskujący o wznowienie, nie wystarczy przywołać te dowody i deklarować, że mogą mieć znaczenie.

Tak jednak czyni autor przedmiotowego wniosku.

Przywołując w uzasadnieniu wniosku okoliczność popełnienia podczas postępowania przestępstwa z art. 233 § 1 k.k., opiera to twierdzenie tylko na własnej ocenie zachowania obciążających go osób, dokonanej przez niego samego, odrzuconej przez orzekające Sądy i uznanej za sposób realizowania prawa do obrony. Nie został przecież wydany wyrok skazujący wobec tych osób, a jedynie - jak wynika z załączonego do wniosku pisma - zostało złożone przez samego skazanego zawiadomienie o możliwości popełnienia – tak zakwalifikowanego - przestępstwa przez współoskarżonych poprzez to, iż oskarżyli go o popełnienie przedmiotowych czynów. Wprawdzie formułując podstawę wznowienia postępowania obrońca nie wskazał na art. 540 § 1 pkt 1 k.p.k., w którym mowa o dopuszczeniu się przestępstwa w związku z postępowaniem, ale biorąc pod uwagę treść uzasadnienia wniosku, nie zawarto w nim okoliczności pozwalających potwierdzić zasadność wznowienia postępowania na tej podstawie.

Przechodząc do przywołanej we wniosku podstawy do wznowienia postępowania w postaci zaistnienia nowych faktów lub dowodów, to raz jeszcze należy podkreślić, że muszą to być fakty lub dowody nie znane sądowi i stronom postępowania, a jednocześnie takie, które wskazują na okoliczności wymienione w art. 540 § 2 k.p.k. Tymczasem tych kryteriów (tym bardziej przy tylko takiej argumentacji autora wniosku) nie spełniają dowody przez niego przywołane. Przede wszystkim nie są to dowody „nowe”, skoro były już zgłaszane w toku postępowania (k. 3290 i nast.). Sąd Apelacyjny – w związku z treścią apelacji obrońcy – odniósł się do ich znaczenia (por. s. 11 oraz 12 uzasadnienia wyroku tego Sądu). Nadto W.S. - jak podał w uzasadnieniu wniosku sam obrońca - był znany Sądowi, bo w aktach sprawy znajdowała się dokumentacja mailowa dostarczona przez skazanego prokuraturze. Wniosek o przesłuchanie tego świadka został oddalony. Poza tym, obrońca w przedmiotowym wniosku nie wskazał w jaki sposób zeznania tego świadka mogłyby wpływać na wydane orzeczenie, podał

jedynie, że „mogłyby to być nowe nieznane dowody”. Sam fakt nowości nie przesądza o potrzebie wznowienia postępowania. Podobnie należy ocenić wymienione w uzasadnieniu wniosku dowody z zeznań świadka A.M. oraz J.S., skoro wniosek o ich przesłuchanie został oddalony, gdyż obrońca nie wskazał na jakie okoliczności mieliby zostać przesłuchani wymienieni świadkowie (por. s 12 uzasadnienia wyroku SA), a obrońca we wniosku o wznowienie nie określa jakie ich depozycje mogłyby mieć znaczenie dla zweryfikowania zasadności przyjętych w sprawie skazanego ustaleń faktycznych.

Kolejne powołane we wniosku okoliczności, to jest wybiórcza interpretacja zeznań świadków, bądź naruszenie prawa do rzetelnego postępowania sądowego poprzez naruszenie przepisów procesowych dotyczących oceny dowodów również nie mogą znajdować uwzględnienia jako podstawa do wznowienia postępowania. Przyczyną jest charakter tych okoliczności, które nie zostały wymienione w art. 540 k.p.k. jako jedna z dopuszczalnych postaw wznowienia postępowania.

Dodać przy tym należy, że – pomijając podniesioną we wniosku okoliczność popełnienia przestępstwa – to pozostałe okoliczności mające uzasadniać wznowienie podniesione zostały również we wniesionej przez kasacji na rzecz skazanego, która została oddalona jako oczywiście bezzasadna.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

WB

[ms]